

Nr 411.

Av herrar Åqvist och Widén, om viss revision av olycksfallsförsäkringslagen och militärsättningsförordningen.

En revision av lagstiftningen om försäkring för olycksfall i arbete m. m. har länge stått på dagordningen. Riksdagen begärde redan år 1937 en utredning om förbättrad lagstiftning rörande försäkring för olycksfall i arbete. Kungl. Maj:t uppdrog samma år åt riksförsäkringsanstalten att verkställa den begärda utredningen, men uppdraget överflyttades år 1944 till socialvårdskommittén. Under de gångna åren ha viktiga partiella reformer skett på området, men åtskilliga betydelsefulla frågor ha fått vila i avvaktan på den fullständiga lagrevisionen.

Socialvårdskommittén lade i sitt sista betänkande (SOU 1951:25) fram förslag till ny lagstiftning om försäkring för yrkesskador m. m. Förslagen innebära betydelsefulla ändringar i fråga om försäkringens omfattning och prestationer. Däremot ha de organisatoriska frågorna i stort sett lämnats åsido, emedan kommittén måst konstatera, att dess strävanden att åstadkomma förutsättningar för en samordning av sjuk- och yrkesskadeförsäkringarna icke hade lett till åsyftat resultat. Kommittén uttalade emellertid den förhoppningen, att samordningsfrågorna skulle bringas till en lösning så snart som möjligt.

Även i remissyttranden över betänkandet underströks det angelägna i att en samordning av socialförsäkringen kommer till stånd. Kungl. Maj:t har därefter tillkallat en ny kommitté, som skall göra en översyn av lagen om allmän sjukförsäkring och utreda frågan om samordning mellan denna försäkring och yrkesskadeförsäkringen. I statsverkspropositionen har det tillkännagivits, att socialvårdskommitténs förslag till yrkesskadeförsäkringslag icke kommer att föreläggas årets riksdag.

Att samordningsfrågan nu tagits upp till allvarlig prövning är att hälsa med tillfredsställelse. Det vore emellertid beklagligt, om denna utredning om samordningen skulle leda till att alla frågor om förbättringar av olycksfallsförsäkringen skjutas upp på obestämd tid.

Socialvårdskommitténs förslag till ny yrkesskadeförsäkringslag omfattar bl. a. nya bestämmelser om *invaliditetsbedömningen*. Dessa bestämmelser (13 § i förslaget till yrkesskadeförsäkringslag) skulle, enligt vad riksförsäkringsanstalten framhållit i sitt yttrande, möjliggöra bl. a., att skälig hänsyn tages till de inkomstminskningar, som av stendammslunga drabbade arbetare vanligen få vidkännas, när de på grund av sjukdomen övergå till annat arbete. Därmed skulle man för framdeles inträffande fall kunna undvara eu såsom ett provisorium införd anordning med särskilda ersättningar av stats-

medel. Men även allmänt sett finner riksförsäkringsanstalten de ökade möjligheter att vid bedömningen taga hänsyn till förvärvsförmågan, som åsyftats med kommitténs förslag, vara ägnade att åstadkomma en önskvärd förskjutning i hittills tillämpad praxis. Mot den av kommittén föreslagna lydelsen av huvudbestämmelsen har anstalten icke haft annat att erinra, än att det kunde ifrågasättas, om icke ett stadgande om hänsynstagande till tidigare skada eller lyte borde inflyta även i den nya lagen. Önskemål härom har också framförts av försäkringsrådet. En av kommittén föreslagen, från 1950 års militärsättningsförordning hämtad bestämmelse om hänsynstagande till yrkesutbildning för minskande av skadans inverkan på arbetsförmågan ha de båda myndigheterna lämnat utan erinran.

Anledning att uppskjuta genomförandet av socialvårdskommitténs nyssnämnda förslag om invaliditetsbedömningen borde icke föreligga. Förden skull bör 8 § olycksfallsförsäkringslagen ersättas med bestämmelserna i 13 § av kommitténs förslag till yrkesskadeförsäkringslag. I första stycket kan lämpligen göras ett tillägg, motsvarande den i 8 § sista punkten olycksfallsförsäkringslagen intagna föreskriften om beaktande av förutvarande skada eller lyte.

I samband med den ovan förordade ändringen av 8 § olycksfallsförsäkringslagen bör i 14 § tilläggas en av socialvårdskommittén föreslagna bestämmelse (19 § 1 mom. andra stycket) om befogenhet för försäkringsrådet att meddela föreskrifter om engångsutbetalning av livränta till den skadade, i den mån livräntan skall för viss tid, under vilken anpassning efter skadans verkningar beräknas inträda, utgå med högre belopp än därefter.

Skada på *konstgjord lem eller annan protes* har till på sistone icke betraktats som ersättningsberättigande skada i olycksfallsförsäkringslagens mening. År 1950 skedde en praxisändring beträffande fasta tandproteser, så att dylik anordning numera anses kunna räknas som i lagen avsedd skada. Socialvårdskommittén har förordat en ytterligare utvidgning av ersättningsrätten och har i detta syfte föreslagit en bestämmelse, att skada å konstgjord lem eller därmed jämförlig anordning skall likställas med kroppsskada, när omständigheterna tala därför (3 § 3 mom. andra stycket). Riksförsäkringsanstalten har i sitt yttrande upplyst, att det icke sällan förekommer, att framställning göres om ersättning för skada å lös tandprotes. Att avgöra, om dylik skada inträffat under sådana omständigheter, att den borde likställas med skada å naturliga tänder, kunde i vissa fall vara vanskligt, men ersättning borde enligt anstaltens mening i regel icke utgå annat än då protesen träffats av direkt våld, som kunnat medföra skada å naturlig tand.

Den av socialvårdskommittén i fråga om protesskador föreslagna bestämmelsen, som torde få tillämpas i enlighet med riksförsäkringsanstaltens nyssnämnda uttalande, bör lämpligen kunna intagas i 1 § olycksfallsförsäkringslagen.

Frågan om ersättningsrätten för *olycksfall i skogsarbetarförläggningar m. m.* har varit aktuell i olika sammanhang. Enligt nuvarande praxis anses i förläggingsolycksfall — t. ex. olycksfall vid vedhuggning för förlägg-

ningen eller vid omvårdnad av egen häst i förläggningen — vanligen icke såsom olycksfall i arbete. Socialvårdskommittén har funnit en utvidgning av ersättningsrätten i detta hänseende vara helt rimlig och har föreslagit en bestämmelse, att vid bedömande; huruvida olycksfall i arbete föreligger, skall med olycksfall på arbetsområdet likställas olycksfall i skogshärbärg eller annan förläggning, där den försäkrade har bostad i anledning av arbetsåtagandet (3 § 2 mom. b). Bestämmelsen syftar till att förläggningsolycksfall skola för skogsarbetare m. fl. vara ersättningsberättigande utom när sådana särskilda omständigheter äro för handen, att olycksfallet icke kan anses ha sin grund i arbetsförhållanden. Riksförsäkringsanstalten har i sitt yttrande funnit det skäligt, att i fråga om skogsarbetare och andra arbetare, som inkvarterats i skogshärbärg eller därmed jämförlig förläggning, olycksfall inom förläggningen likställas med olycksfall på arbetsområdet; tillräckliga skäl att utsträcka försäkringsskyddet till att gälla olycksfall i annan förläggning har anstalten icke ansett föreligga.

Den av kommittén föreslagna bestämmelsen om förläggningsolycksfallen, modifierad på sätt riksförsäkringsanstalten åsyftat, torde böra intagas i 1 § olycksfallsförsäkringslagen.

De ovan förordade ändringarna i olycksfallsförsäkringslagen med avseende på invaliditetsbedömningen, utbetalningen av tillvänjningsersättningar och rätten till ersättning för protesskador böra föranleda motsvarande ändringar i förordningen om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring.

I enlighet med det anförda hemställa vi,

att riksdagen måtte besluta om ändringar i 1, 8 och 14 §§
olycksfallsförsäkringslagen samt motsvarande bestämmelser
i militärsättningsförordningen på sätt ovan angivits.

Stockholm den 26 januari 1952.

Gösta Åqvist.

A. Widén.